

Asia: VN/ 797/2021

Ehdotus valtioneuvoston periaatepäätökseksi kyberturvallisuuden kehittämisohjelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SIY ry kiittää mahdollisuudesta saada lausua ehdotuksesta kyberturvallisuuden kehittämisohjelmaan.

Yleistä

Suomen Internet-yhdistys näkee ehdotuksen kehittämisohjelmasta positiivisesti; aikajänne on riittävän pitkä realistisille toimenpiteille, painopisteet on tiivistetty rakenteisiin sekä mahdollistajiin ja rahoitustarve on arvioitu. Vaikkakin itse ohjelmaehdotus keskittyy digitaaliseen turvallisuuteen ja työllistämisen edellytyksiin niin ohjelmalla on heijastevaikutus yhteiskuntaan laajemminkin. Palvelujen ja prosessien digitalisointi on avainasemassa tavoiteltaessa ilmastonmuutoksen hillintää ja esimerkiksi julkisen talouden kestävyyttä. Jotta digitalisaatiolla voidaan edesauttaa tavoitteita näihin liittyen tulee siihen voida luottaa nyt ja tulevaisuudessa. Suvereenin valtion on myös ymmärrettävä mistä se on riippuvainen ja miksi, ovatko kansalliset voimavarat sellaisia joiden varaan voi rakentaa vai onko haettava kumppaneita rajojen ulkopuolelta.

Näihin kysymyksiin ja tavoitteisiin kehittämisohjelma antaa oivan ponnistusalueen.

SIY ry:n näkemykset teemoittain

Huippuluokan osaaminen

Kehittämisohjelma aivan oikein korostaa tietoisuuden kasvattamista ja koulutusta. Tietoturvan tärkein ja haavoittuvin lenkki on ihminen ja hänen tietotaitonsa, asenteensa ja ymmärryksensä. Huippuluokan osaamista on myös kyberturvallisuuden arkipäiväistäminen ja jalkauttaminen.

Osaamisella usein tarkoitetaan tekniikkaan tai prosessiosaamiseen liittyviä tietoja ja taitoja. Näissä tehtävissä toimivia henkilöitä tulee myös johtaa ammattitaitoisesti. Huippuluokan osaajat vaativat ja ansaitsevat huippuluokan johtamista.

SIY ry esittää, että kehitysohjelmaan lisätään tavoite kehittää myös huippuluokan osaajien ja osaamisen johtamista sekä kiinnitetään huomiota myös jo olemassaolevien eri tekniikan alojen osaajien jatkokoulutukseen.

Kiinteä yhteistyö

Julkishallinnon ja elinkeinoelämän yhteistyö (PPP) on Suomessa perinteisesti ollut vahvaa ja tuloksellista. Yhteistyötä on syytä jatkaa ja vahvistaa edelleen. Harjoitustoiminta on tärkeässä roolissa, kuten myös varautuminen, koska Suomi on monessa suhteessa verrattavissa saarivaltioon, saarivaltioon joka on jäiden saartama osan vuodesta.

Kansainvälisessä yhteistyössä kyberturvallisuustyötä tehdään myös yhteisöissä jotka eivät ole valtiosidonnaisia (kuten esim. ITU-T on). Näiden yhteisöjen toimintaan osallistuu myös suomalaisia sekä yksilöinä että oman yhteisönsä kautta (esim. yhdistystoiminta). Näitä yhteisöjä ovat mm. Internet Society, ICANN ja IGF.

Tiivis yhteistyö julkishallinnon, elinkeinoelämän ja yhteisöjen kesken mahdollistaa ymmärryksen kasvattamisen kaikilla osapuolilla ja sellaisen yhteisen kannan ja agendan muodostamisen joka on laajasti harkittu.

SIY ry esittää, että kehitysohjelmaan lisätään yhteistyötahoksi myös kansainväliset verkostoyhteisöt ja niitä edustavat kansalliset organisoituneet yhteisöt.

Vahva kotimainen kyberturvateollisuus

Suomi on jo teknologisella osaamisen ja innovatiivisuuden mittareilla kärkimaita kyberturvallisuuden tuotteiden ja palvelujen tuottamisessa. Slogan "Suomi on Euroopan Israel" kuvaa hyvin potentiaalia joka pitkälle pohjautuu osaamiseen ja yhteistyökyvykkyyteen joka kumpuaa verrattain pienestä toimialasta jossa kaikki tuntevat toisensa.

Luottamus on avaintekijä sille, että yhteistyö on mahdollista sekä toimialan sisällä että myös julkishallinnon ja muiden sektoritoimialojen kesken. Tätä luottamusta tulee vaalia ja vahvistaa jotta omavaraisuutemme, kriisikestävyys ja innovointikyky- ja halu säilyvät sekä edelleen kehittyvät.

Vahva kotimainen kyberturvateollisuus tarvitsee myös asiakkaita ja myyntiä. Kansallinen markkina, kasvavanakin, tarjoaa vain rajalliset mahdollisuudet yritysten kasvulle. Vientimarkkinan synnyttämiseen ja kiihdyttämiseen kehittämisohjelma esittää erinomaisia malleja joiden

toteuttamista SIY ry tukee. Elinvoimaisuus syntyy kuitenkin vain myynnin kautta ja se ei ole suomalaisten toimijoiden vahvinta aluetta, ainakaan perinteisesti. Myyntitaitoihin, asiakaskohtaamiseen, myyntiprosessin ja asiakaskokemuksen johtamiseen tarvitaan vielä enemmän panostusta mitä kehittämissuunnitelmassa esitetään.

SIY ry esittää, että kehitysohjelmaan lisätään kansainvälisen myynnin ja asiakaskokemuksen johtamiseen monenkeskeistä ohjelmaa jossa elementtejä koulutuksesta, tutkimuksesta, verkostoista ja vertaistuesta (mentoroinnista).

SIY ry Kannattaa vahvasti kansallisesti kriittisten kyberturvayhtiöiden tunnistamista, jotta kansallisen omistuspohjan vaativien kyberturvayhtiöiden kansallinen omistusosuus voidaan kansallisten tarpeiden mukaan turvata.

Tehokkaat kansalliset kyberturvakyvykkyudet

Ehdotetut kehittämistoimet ovat kannatettavia ja oikeita mutta käytännössä haastavia toteuttaa toimijoiden määrän ja vastualueiden siiloutumisen vuoksi. Keskinäisriippuvuudet ja yleinen digitalisaation edistyminen muodostavat toimikentän joka on jatkuvassa muutoksessa. SIY ry ei katso olevan menestymisen mahdollisuutta hallita tätä toimikenttää pelkästään lisäämällä valvovien viranomaisten resursseja vaikka turvallisuusvaatimukset olisivat pitkälle harmonisoituja. Muuttuvaan uhkakuvaan vastataan tehokkaasti ja parhaiten eliminoimalla kokonaan tai mahdollisimman tehokkaasti ne haavoittuvat pisteet joissa keskinäisriippuvuus on oleellisen suuri, ja luomalla kontrollipisteet paikkoihin joita ei ole mahdollista eliminoida riittävässä määrin.

AQUA statuksen saavuttaminen on oleellinen osa ehdotettua kehitysohjelmaa. AQUA on suomalaiselle alan teollisuudelle portti kansainvälisille markkinoille sekä myös keskeinen osa suvereenin valtion kyberomavaraisuutta. AQUA statukseen kuuluvat rakenteet kuten koestuslaitokset tukevat toimialaa laajasti sekä teknologisesti että kansainvälistymisen edistämässä verkostojensa kautta.

SIY ry kannattaa vahvasti AQUA statuksen tavoittelemista ja tukee sen toimenpäänsä omien voimavarojensa puitteissa

Helsingissä, 29.1.2021

Suomen Internet-yhdistys, SIY ry

Hallituksen puolesta

Jorma Mellin

Hallituksen jäsen, varainhoitaja

Mellin Jorma
Suomen Internet-yhdistys, SIY ry